

Radosna MISIJSKI LIST vijest

Pomoć dobrih ljudi

Zemlja duhovnih
orlova

Tako bismo rado htjeli letjeti

Apostolat molitve

Molimo da se svi hrabro odlučimo za jednostavan i ekološki održiv način života, radujući se mladim ljudima koji su se tomu odvažno posvetili.

Sadržaj

Uvodnik	Novi početak	3
U središtu	Vijenac ruža – „Živa Krunica“	4
Iz života naših misionara	Pomoć dobrih ljudi	6
	Zemlja duhovnih orlova	8
	Tako bismo rado htjeli letjeti	10
Intervju	Europski je čovjek zaboravio svoje korijene i pili granu na kojoj sjedi	12
Apostolat molitve	Apostolat molitve za rujan	16
Vijesti iz Crkve u svijetu	Mladi postaju katehisti: dar za Crkvu	17
	Ubojstvo dviju redovnica	17
Vijesti iz Crkve u Hrvata	Akcija MIVA u Župi sv. Martina.	18
	Misijske kasice i pisma misionarima	18
Život jednog misionara	Niz rijeku Ganges	19
Misijski velikani	Blaženi Vincent L'Hénoret, mučenik iz Laosa	21

Impressum **Izdavači:** Nacionalne uprave Papinskih misijskih djela u Republici Hrvatskoj i u Bosni i Hercegovini
Glavni urednik: vlč. Antun Štefan; **Zamjenik glavnoga urednika:** mons. Luka Tunjić
Godišnja pretplata: Hrvatska 90 KN; Bosna i Hercegovina 24 KM; europske zemlje 30 EUR; Australija 40 AUD; Amerika 40 USD; Kanada 40 CAD
Tisak: MMV-94 d.o.o.; ISSN 1331-1204

Darove za različite misijske namjene i pretplatu *Radosne vijesti* možete slati na adrese i račune:

NACIONALNA UPRAVA PMD RH
Ksaverska cesta 12a, HR - 10000 ZAGREB
Tel. 01/5635-055
E-mail: missio.croatia@misije.hr
web: www.misije.hr

Kunski žiro račun:
IBAN: HR6323600001101542876
Model: HR99
u polje "Opis plaćanja" navesti svrhu uplate

Devizni račun:
Zagrebačka banka d.d., Zagreb
IBAN: HR6323600001101542876
SWIFT CODE: ZABHR2X
Navesti svrhu uplate

NACIONALNA UPRAVA PMD BiH
Kaptol 32, BiH - 71000 SARAJEVO
Tel./fax: 00387/33/667-889
E-mail: missio.bih@bih.net.ba
web: www.missio.ba

Račun u konvertibilnim markama:
UniCredit Bank d.d.
Račun primatelja: 3383202200897320
Navesti svrhu uplate

Devizni račun:
UniCredit Bank d.d.
IBAN: BA393383204893626147
SWIFT CODE: UNCRBA22; No. 48-32-936261
Navesti svrhu uplate

Novi početak

Piše s. Ivana Margarin, FDC

Rujan, iako nije na početku godine, mjesec je mnogih početaka. Svaki početak pred nas stavlja određena pitanja, nedoumice, strahove, ostavljanje onoga što nam je poznato, ali i otvara nove perspektive, nudi prigodu da damo sve od sebe, prigodu da budemo bolji nego što smo bili jučer. Promjena životnih uhdanosti nije obilježje modernog vremena. Dapače, već na prvim stranicama *Biblije* Bog govori Abrahamu: „Idi iz zemlje svoje, iz zavičaja i doma očinskog, u krajeve koje ću ti pokazati. Velik ću narod od tebe učiniti, blagoslovit ću te...” (Usp. *Post* 12, 1 – 2.) Bog poziva Abrahama da napusti sve što mu je dotada bilo poznato: očinski dom, prijatelje, stil života, svoje navike, i da krene u nešto potpuno nepoznato, nešto što će mu on tek pokazati. Abraham odlazi u nesigurnost jer zna da je Bog, jedina istinska sigurnost, s njime i da će on ispuniti svoja obećanja. Povjerovavši, Abraham će svoj život položiti u Božje ruke, a Bog, koji se u svojoj velikodušnosti ne da nadmašiti, nagradit će njegovu vjeru mnogim dobročinstvima i blagoslovom.

Nemamo li svi isto Abrahamovo iskustvo? Nismo li se svi našli u situacijama kad smo napuštali utabane staze svoje svakodnevice da bismo pošli onamo gdje smo osjećali da

nas Bog treba i zove? Ponekad su to bile male promjene, ali ponekad su to, kao u životima naših misionara, bile životne prekretnice koje su doista vodile u nepoznate krajeve Azije, Afrike, Južne Amerike, Oceanije... No bile one male ili velike, svakodnevne ili životne, neka nam budu poticaj na preispitivanje toga što i tko je naša sigurnost, neka budu prigoda za zahvalnost za stečena iskustava, za događaje i ljude koje nam je Bog postavio na put, a koji su nas izgrađivali i po kojima smo prepoznavali njegovu blizinu i brigu.

U tom duhu, pišući prvi put retke ovog uvodnika u službi nacionalne ravnateljice Papinskih misijskih djela u Hrvatskoj, koristim prigodu da zahvalim vlč. Štefanu na desetogodišnjem vršenju te službe, na suradnji s našim misionarima, kao i na nesebičnu stavljanju na raspolaganje za pomoć pri mojim prvim koracima. Neka ga prati Božji blagoslov na njegovu još jednom novom početku!

Dragi čitatelji *Radosne vijesti*, dragi misionari i misionarke, dragi prijatelji, budimo jedni drugima poticaj i ohrabrenje, budimo si međusobno iskustvo Božje blazine! Krenimo u svaki novi dan, u svaki novi početak s pouzdanjem u Božji blagoslov, jer Bog će blagosloviti! On uvijek blagoslivlja!

Dragi i blagi Isuse, po velikoj vatri tvoje boli i najnježnije ljubavi prema tebi, rastopi mi srce da bude poput voska. Priznajem te kao jedinog Spasitelja, jedinog Kralja i Gospodara svemira. Nedostaje mi izraz da te pohvalim, snaga da te veličam i vrlina da ti odam počast, ali nudim ti tvoje vlastite pohvale, tvoju svetost i tvoja beskrajna savršenstva, koja se tako divno skrivaju u tvom sakramentu. Predajem ti se sjedinjena u tvojoj ljubavi, ljubavi Presvete Djevice, koja se najviše približila neizrecivoj raspoloživosti tvom Presvetom Srcu." To je Paulinina molitva.

Vijenac ruža – „Živa Krunica“

Pauline sebe uvijek gleda u odnosu na Boga i snažno osjeća svoju malenost, svoju bespomoćnost. Dok kroz svoju kontemplaciju postupno ulazi u Božje dubine i prima snagu da razumije „neistraživo bogatstvo Kristovo“, njegovu ljubav, „koja nadilazi sve znanje“ (Ef 3, 8. 19), želi mu dati svoje srce, cijelo srce. Da bude rastopljena poput voska, da bude potpuno obuzeta ljubavlju onoga kojega voli i kojemu se u potpunosti predaje. Ona ga prepoznaje kao svojega jedinog Spasitelja, kao Gospodara svemira. On je njezin gospodar. Ona ovisi o njemu. U svemu. Ona mu sve duguje.

Kako mu zahvaliti? Kako ga slaviti? Priznaje da joj nedostaje izraza. Bog je iznad svake pohvale, kao i izvan svakog izričaja. Nema snage dati mu slavu, jer je njegova slava beskonačna. Nedostaje joj vrlina da mu oda počast, jer njegovo savršenstvo ponor je svetosti.

Zbog toga se okreće Gospodinu Isusu Kristu, koji je u svojoj ljudskosti hvalio Boga i davao mu hvalospjeve, na koje je i sam imao pravo. Ona predstavlja Nebeskomu Ocu svetost

svojeg Sina, njegovu ljubav, njegova beskrajna savršenstva. Pauline je imala apostolsku dušu. Željela je da cijeli svemir zna i voli Krista. Ali ona je u biti imala svoju dušu usredotočenu u kontemplaciji na otajstvo Boga i njegove ljubavi. Ona ne prestaje pjevati slavu Božju i zahvaljivati mu. Raduje se i zahvaljuje na slavi koju je Isus dao Ocu postajući čovjekom, koji će u sebi predstavljati sve ljude i otkupiti ih po žrtvi križa. On je most koji nam omogućuje da dođemo k Ocu. Dijeleći našu ljudsku narav, postao je sličan nama u svemu osim u grijehu. Daje nam sve: svoje zasluge, svoju svetost.

Pauline zaziva svetu Djevicu, prema kojoj ima veliku odanost. Ona prikazuje Bogu ljubav Majke Božje, ujedinjenu s onom njezina Sina. Ona je najbliže stvorenje Kristu i uvijek je odgovarala na njezinu ljubav, a u nju Otac stavlja svu svoju radost. Nakon molitve hvale Pauline moli Majku Božju da popravi svetogrđe ljudi, da oslobodi Francusku od rastuće bezbožnosti. I zbog toga ju moli da prikaže bol koju je osjećala u podnožju križa, da prikaže i povlastice kojima ju je Bog

uresio i koje očituju slavu Božju. Pauline navodi tri povlastice: povlasticu da bude Majka Božja, povlasticu što je bezgrješna u svojem začeću i povlasticu da bude majka svete, apostolske i katoličke Crkve.

U to vrijeme dogma o bezgrješnom začeću još nije bila definirana. To se dogodilo tek 1854. Pauline je u svojoj vjeri i odanosti stoga bila preteča. Čvrsto je vjerovala u Marijinu čistoću, rođenu bez grijeha.

Godine 1830., nakon što je kupila svoju kuću i nazvala je Loreto, na pročelje, kao i na sva vanjska vrata, stavila je natpis: „Marija je začeta bez grijeha“. Cilj joj je bio udovoljiti Nebeskoj Majci i sačuvati od svih pošasti grad Lyon, kojim kuća zvana Loreto u potpunosti dominira. Postavila je sliku Bezgrešne Djevice u sve prostorije i stavila lik Majke Božje na sva unutarnja vrata. Gorljivo joj se molila da dogma o njezinu bezgrješnom začeću bude proglašena. Sveta Djevica, po povlastici bezgrješnog začeća, zadobila je sjaj svih vrlina, ali svojom vjernošću i dosljednosti dala joj je svjetliji sjaj. Nakon što je prepustila „onomu tko je htio“ vodstvo Djela za širenje vjere, Pauline se povlači, moli, meditira. Godine 1826. osniva svoje drugo veliko djelo, *djelo svojeg srca*: prestižnu „Živu Kronicu“.

Djelo za širenje vjere i „Živa Krunica“ bila su dva najveća djela Crkve u devetnaestom stoljeću. Ona će obilježiti povijest Crkve nakon Francuske revolucije. „Živa Krunica“ imat će golem uspjeh. Otad će „Paulininim životom trideset godina dominirati 'Živa Krunica' – asocijativni izum, jednostavan i plodonosan, baš kao i Djelo za širenje vjere, ali koji će biti njezino neosporno područje i njezin osobni uspjeh“ (G. Naïdenoff, neobjavljeni tekst). Sama će ga voditi. Loreto, njezin dom, bit će joj središte. Imat će dva kapelana i nekoliko drugarica, Marijinih kćeri, koje će voditi vjerski život.

U Pauline je oduvijek plamtjela želja da se Isusa Krista upozna i

ljubi. Međutim u njezino vrijeme nevjera se razvijala, a kršćani su bili uronjeni u mlakost. Francuskoj (i Europi) prijetila je opasnost da izgubi vjeru. Trebalo je duhovno obnoviti vjeru naroda i isprositi nove milosti po zagovoru Majke Božje. Uz liturgijsko zajedništvo Crkve, Pauline je pozvala vjernike na molitvu.

„Čula sam za divne učinke Svete *krunice* i nadala sam se da će se, ako bude moguće oživjeti tu pobožnost, smiriti nebeski gnjev i proizvesti u dušama plodove života. Ali ta je pobožnost bila samo za posebno pobožne, najviše za stare, ili za one koji nemaju što raditi, što je bila vrlo lažna predrasuda. Tu se pobožnost više nije usuđivalo pokazivati, ostala je skrivena ispod pepela... Smatralo ju se suvišnom, brbljavim praznovjerjem.“ Za Pauline je *Krunica* sažetak evanđelja, skraćena povijest života Isusa i Marije. *Krunica* je otvorena knjiga. Po njoj svi mogu dobiti želju za Bogom, za poznavanje njegovih tajna, nježnost ljubavi, obilje utjehe.

Po nebeskom nadahnuću Pauline će usvojiti sredstvo slično onomu koje je sedam godina prije toga učinilo uspjeh Djela za širenja vjere. Ona oblikuje jednostavan način, dostupan svima. Pokrenut će organiziranje skupina od petnaest osoba. Svaka će se osoba obvezati svakodnevno moliti jednu desetinu *Krunice*, pod uvjetom da meditira o nakani koju si je sama izvukla za pojedini mjesec. Pauline, genijalka apostolata, povezuje duhovno nadahnuće i praktičnu organizaciju.

Duhovno: moleći *Kronicu*, prolazimo kroz Isusov život od rođenja, djelovanja u svijetu, do smrti i uskrsnuća. Moleći *Kronicu* odvajamo vrijeme koje dajemo Bogu, u zajedništvu s drugima dušama. Svatko od nas je živa duša i sve žive duše koje su se uključile u molitveno zajedništvo *Krunice* čine „živu“ *Kronicu*.

„Nisu li sva djela otkupljenja sažeta u ljubavi Srca Isusova prema ljudima, ljubavi koja se daruje po Marijinu Srcu? U pobožnosti *Krunice* prepoznajemo tu ljubav, ona postaje glavnim predmetom naših hvalospjeva.“

Materijalno: svakomu nije moguće izmoliti sva otajstva *Krunice* dnevno, ali je smatrala da je potrebno dnevno Gospi prikazati cijelu *Kronicu*, sa svih tadašnjih 15 otajstava. Zato je osnovala zajednicu povezanu u vijenac od petnaestero ljudi koji će, svaki dan moleći svoje otajstvo *Krunice*, darovati Bogu svih 15 otajstava. Išla je za tim da nikoga ne opterećuje. Izmoliti jedan Oče naš i deset *Zdravo Marijo* može svatko dobronamjeran.

Na crkvenoj razini Pauline želi pobuditi žar među suradnicima predlažući velike sveopće i misijske nakane: obraćenje grješnika, očuvanje vjere, njezino širenje diljem svijeta i rast svete Crkve. To su velike nakane *Žive Krunice*. *Krunica* je oruđe za borbu. Moliti *Kronicu* čin je ljubavi i zahvalnosti. Prikazujemo Ocu beskrajne zasluge Isusa i Marije.

U isto vrijeme, praktična i božanski nadahnutu kakva je bila, Pauline traži od svakog suradnika da pronađe još pet osoba koje će i same kasnije dovesti još pet. Tako će se molitvene zajednice od petnaestak vjernika množiti nevjerojatnom brzinom. Po *Živoj Krunici* Pauline povezuje ljude u veliki pokret molitve. Godine 1862., nakon Paulinine smrti, *Živa Krunica* uključivala je 2 250 000 suradnika, samo u Francuskoj. *Živa Krunica* proslavila je Pauline-Marie Jaricot. Bila joj je majka i kraljica. Imala je nevjerojatan utjecaj. U svojim pismima, okružnicama, intervjuima, odražavala je bogatstvo svojega duhovnog života, prenosila je plamen kojim je i sama gorjela. Njezin je utjecaj bio znatan. „*Živa Krunica*“ postala je oganj. Pokrenula je pravi prepород u društvu, postala je najvažnija organizacija Crkve onog doba.

Budući da je po papi svetom Ivanu Pavlu II. molitva *Krunice* proširena na 20 otajstava, sada vijenac čini 20 osoba.

RUANDA
– fra Ivica Perić

Djelujući kao misionar u selu Kivumu, u Ruandi, gdje se svakodnevno susrećem s izuzetnim siromaštvom, mogu posvjedočiti da je hrvatski narod posljednjih godina itekako znao otvoriti srce i ispružiti ruku braći u potrebi. Pa čak i braći u tamo nekoj dalekoj Ruandi.

Ono što smo uspjeli napraviti u zadnjih nekoliko godina doista je impresivno. Naš je Centar „Otac Vjeko“ postao respektabilna školska ustanova, koja je u konkurenciji između 290 škola stekla status „uzorne škole“ u Ruandi.

Trebalo je mnogo godina i puno truda i pomoći dobrih ljudi da uspijemo postići takve rezultate. Nakon mojega misionarskog puta u Ugandi, 2000. godine prijavio sam se da preuzmem Župu Kivumu.

Pomoć dobrih ljudi

Tu je župu vodio moj veliki prijatelj fra Vjeko Ćurić, koji je svoj život nesebično posvetio služenju drugima, no, nažalost, u tešku razdoblju ruandskog poraća, ubijen je u 41. godini života ispred crkve Sv. obitelji u Kigaliju, 31. siječnja 1998. godine. Nakon fra Vjekine smrti Župa Kivumu ostala je bez čovjeka koji ih je učio kako graditi bolji život, a njegov san o izgradnji škola i školovanju siromašne djece u Župi Kivumu ostao je nerealiziran.

Moj je cilj bio u Kivumu nastaviti slijediti san našeg fra Vjeka te siromašnoj djeci omogućiti da idu u školu i da svaki dan jedu barem jedan topli obrok.

Pokrenuli smo srednju školu Centar „Otac Vjeko“, koja je imala samo tri odjeljenja. Želja mi je bila izgraditi i opremiti modernu školu, no znao sam da je riječ o golemu ulaganju. Trebalo je zatvoriti financijsku konstrukciju, naći donatore, pronaći ljude koji će pratiti naše projekte. Jer to nije značilo samo izgraditi školu. Škola ima svoje redovite troškove, za školsko osoblje, za školski pribor, za materijale za praksu. Trebali su mi ljudi koji će me pratiti u projektima i

poticati donatore da nam pomognu.

A onda su u siječnju 2007. godine u Kivumu prvi puta došli Maja i Željko Garmaz, bračni par iz Osijeka. Njihov dolazak donio nam je veliko prijateljstvo, a oni su se u Kivumu počeli vraćati svake godine, tražeći najbolji način kako animirati ljude da pomognu našim projektima. Iz toga našeg prijateljstva izrodila se humanitarna udruga „Srce za Afriku“, pomoću koje su počeli skupljati donacije za Centar „Otac Vjeko“, a krajem 2011. godine izdali su i knjigu o mojem misionarskom radu *Naš čovjek u Africi*, koja se prodala u nevjerojatnih 6000 primjeraka i donijela nam, jer su se odrekli kompletne zarade od knjige, prva veća sredstva za izgradnju naše moderne srednje škole. Otada do danas izgradili smo brojne objekte, pa tako danas u sklopu Centra „Otac Vjeko“ imamo vrtić, osnovnu i dvije srednje škole te dva učenička doma, u kojima su smješteni oni učenici koji u našu školu dolaze iz udaljenijih sela i gradova. Školovali smo više od 3000 mladih ljudi, od kojih je više od 95 posto našlo posao i danas žive jedan bolji život. Svaki dan u našem se odgojno-obra-

zovnom središtu skuha i podijeli oko 1800 toplih obroka, jer na taj smo način sigurni da su naši šticećnici pojeli barem jedan topli obrok u danu. Naime mnoge obitelji u ruralnim dijelovima Ruande, u koje spada i Kivumu, topli si obrok mogu priuštiti tek dva-tri puta u tjednu! To je vrlo, vrlo siromašno područje. I mnogo je gladnih.

Svi naši učenici dobiju školske uniforme i školski pribor, a kupili smo i školski autobus, da bismo učenike mogli voditi na izlete, jer mnogi od njih nikada za života nisu otišli dalje od svojeg sela. Trenutačno radimo i na velikom projektu, a to je izgradnja športske dvorane, koja će, kako sada stvari stoje, biti završena oko Božića. Dvorana će nam biti od velika značenja jer kiše su sve češće i jače, pa naši učenici moraju prekidati svoje treniranje košarke, odbojke, plesa, gimnastike...

„Dječice, ne ljubimo riječju i jezikom, već djelom i istinom“ (1 Iv 3, 18), riječi su apostola Ivana, koje izražavaju zapovijed prema kojoj nijedan kršćanin ne smije biti ravnodušan. Onaj tko želi ljubiti kao što je Isus ljubio mora se povesti njegovim

primjerom, posebice kad je riječ o ljubavi prema siromašnima. Ne možemo razmišljati o siromašnima jednostavno, kao o korisnicima naših improviziranih djela velikućnosti koja umiruju našu savjest. Naše dijeljenje treba postati način života, jer pozvani smo pristupiti siromašnima, susretati ih, zagrliti ih i tako im dati da osjete toplinu ljubavi koja razbija samoću. Takav način života donosi radost i mir duše.

Zato smo mi tu da tu mladost nahranimo, obučimo, obrazujemo i pripremimo za neku bolju budućnost. I sve to radimo uz vašu pomoć, koja nam iz Hrvatske, BiH i drugih europskih zemalja dolazi posredovanjem misijskih ureda u Zagrebu i Sarajevu te udruge „Srce za Afriku“. Veliko hvala svima koji nas nesebično prate i pomažu!

Svi oni koji nam žele pomoći mogu se uključiti u naš projekt *Prijatelj Centra „Otac Vjeko“*.

Prvo ću vam objasniti zašto smo umjesto klasićnog oblika kumstava ljudima ponudili taj jednostavniji

naćin pomoći. Naime kumstvo je plemenita, ali i dugotrajna i skupa obveza. Dok je u Ruandi osnovno školovanje obvezatno, ali i besplatno, srednjoškolsko obrazovanje po ućeniku nas dođe od 250 do 600 eura za školsku godinu, ovisno o smjeru školovanja. Problemi kumstava zapoćinju ako donatori, iz raznih razloga, više nisu u mogućnosti skrbiti o svojem šticećniku. To nas dovodi u nezgodan poloćaj, jer što onda ućiniti s tom djecom? Kako reći djetetu da za njega više nitko ne plaća školarinu i da se ne može više školovati?

Stvaranjem obveze prema kumovima dovodimo i te ljude u nezgodan poloćaj. Jer ih se obvezuje da za djecu uplaćuju toćno određene iznose, i to nekoliko godina. A to može biti poprilićno nezgodno, jer živimo u nesigurnim vremenima, nitko nam ne jamći da ćemo isti posao i dobru plaću imati zauvijek.

Zato mi prakticiramo zajednićku „blagajnu“, iz koje je zajamćeno financiramo školovanje djece do završetka škole. Rijeć je o zajednićkom proraćunu i sve donacije idu u njega. Na poćetku školske

godine znamo koliko imamo sredstava na raspolaganju da djeci omogućimo školovanje, svakodnevni ručak, pribor za praktičnu nastavu i odore. I na temelju toga upisujemo novu djecu u školu. Takav naš pristup pokazuje se toliko uspješnim da smo u mogućnosti svake godine uvoditi sve više noviteta u školovanju, ali i u prehrani učenika o kojima se skrbimo.

Također na taj način djeci ne dajemo nadu da će jednog dana netko doći i odvesti ih u neki bolji svijet. Nekima je dosta teško shvatiti što je to kumstvo i mnogi od njih zapravo se nadaju da je to netko tko će ih sponzorirati cijeli život, pa se zbog toga ne žele dovoljno truditi u školi.

Ljudima koji nam žele pomoći nudimo mogućnost da postanu prijatelj Centra „Otac Vjeko“, odnosno naš član podupiratelj. Vaša obveza bila bi u tom slučaju platiti godišnju donaciju od minimalno 750 kuna / 100 eura / 200 maraka. Može se tijekom godine platiti i u više rata, sami birate kako vam najviše odgovara, a možete unutar godine uplatiti i veći iznos, ovisno o vašim mogućnostima. Tim osnovnim iznosom pokrivajte dio godišnjih troškova školovanja jednog od naših učenika. Osim besplatna obrazovanja naši učenici u školi svaki dan dobiju topli obrok, pitku vodu, materijal za praktičnu nastavu i školsku odoru. Prijatelji Centra „Otac Vjeko“ tri puta godišnje dobiju pismo u kojem donosimo novosti iz misije, kao i pismo kojega od naših učenika o tome kako mu je u školi.

Važno je znati da prijatelji Centra „Otac Vjeko“ mogu pomagati i mjesečnim uplatama, ne mora to biti uplata za cijelu godinu odjednom, a svake godine odlučujete ponovo želite li i dalje biti prijatelji Centra. Ukoliko ste zainteresirani za takvu vrstu pomoći, možete nam se javiti na adresu: srce.za.afriku@gmail.com.

Sretni smo i ponosni što siromašnoj djeci, uz pomoć dobrih ljudi, možemo pružiti bolju budućnost, da bi i njihov život mogao biti dostojan ljudskog bića. Mi svjedočimo kako ispružene ruke prema siromašnima mogu napraviti velike stvari te kako je dugoročna pomoć, u obliku školovanja i obrazovanja mladih i siromašnih, jedina ispravna, jer će im dati potrebno znanje i kruh u ruke. Daj ribu siromašnomu i pomogao si mu za jedan dan – nauči ga da peca i nahranio si ga za cijeli život!

ALBANIJA
– **Sestre karmelićanke**

Zemlja duhovnih orlova

U ovim vremenima kušnje javljamo vam se iz Albanije, Zemlje Orlova, s lijepim vijestima, o kojima se ne piše u javnim medijima.

Često se susrećemo s odraslim osobama iz muslimanskih obitelji koje su se krstile ili se žele krstiti. Nedavno smo se tako susrele s jednom liječnicom koja je iz mješovitog braka i koja je tražila smisao života te je nakon puno lutanja pronašla Isusa. Nakon trogodišnje pripreme bila je spremna za krštenje, no imala je jednu prepreku. Nije mogla naći kumu!!! Jer njezina rodbina i prijatelji nisu kršteni. A u katoličkoj župi bila je bliska samo s katekumenima iz svoje skupine. I tako smo krenule u potragu za kumovima. Našli smo jedan divan bračni par, koji dugo poznajemo. Iskreni su kršćani i vjeroučitelji. Oni su radosno prihvatili poziv, tako da se liječnica krstila u svibnju i postala je pravo Božje dijete, članica kršćanske zajednice. Nju smo upoznale posredovanjem jedne gospođe, psihologinje, hipnopsihologinje. Smisao života tražila je od rane mladosti. Zanimljivo je to što ga nije tražila u majčinoj vjeri (nekrštena, po tradiciji pravoslavka), a ni u očevoj (po tradiciji musliman). Tražila ga je u psihologiji i nije ga našla, tražila ga je na Dalekom istoku, u budizmu i sektama budizma, u reikiju, u transcendentnoj meditaciji, jogi – i nigdje ga nije našla. Postajala je sve praznija i praznija. U međuvremenu je predavala psihologiju na fakultetu te tu svoju žeđ nije mogla sakriti niti pred studentima. Jedna od učenica, katolikinja, rekla joj je neka pokuša posjetiti sestre karmelićanke, jer je njezin stric ozdravio zahvaljujući njihovim molitvama. Jednog dana nas je posjetila i tako je počeo njezin put do Isusa i sad se sprema za krštenje. Ima veliku volju i želju, pa tako svladava sve križeve i patnje, sve čišćenje od posljedica prijašnjeg

traženja. Slava Isusu što se brine za svakoga pojedinog čovjeka, što se zaustavlja pred svakim i pronalazi vrijeme milosti za svakoga!

A sada da vas upoznamo s našim bivšim ispovjednikom don Rudijem Borštnikom, salezijancem, koji se početkom sedmog mjeseca preselio u vječnost. Umro je na glasu svetosti. Rođen je 15. 12. 1923. u Šent Jurju, nedaleko od Ljubljane. Nakon osnovne škole stupio je u salezijance u Ljubljani, gdje je završio novicijati i položio prve zavjete. Daljnu formaciju nastavio je u Madridu, gdje je i zaređen za svećenika 1951. Nekoliko godina djelovao je u Španjolskoj, a onda se vratio u Ljubljani i obnašao razne službe te bio profesor filozofije. Godine 1994. je kao misionar došao u Albaniju, u Skadar, gdje se formirala prva salezijanska zajednica u Albaniji, i ondje ostao do smrti. Uvijek gorljiv u ljubavi prema Bogu i ljudima, iako već u godinama, naučio je dobro albanski jezik, tako da je nesmetano mogao naviještati evanđelje svima, a posebno mladima. Mladi su ga osobito voljeli unatoč velikoj razlici u godinama. Don Rudi Borštnik uvijek je bio vedar, pun vjere u Božju dobrotu i prisutnost. Mlade je prihvaćao otvorenih ruku, nikad se nije sablažnjavao i nije ih odbacivao.

Godine 1997. u Albaniji su vlada i neke tvrtke davale ljudima zajmo-

ve s velikim obećanjima, no to se sve okrenulo na loše te su ljudi ostajali bez kuća i najpotrebnijega za život. Tako je buknuo građanski rat. Nigdje nije bilo sigurno. Jednog dana razbojnici s oružjem prodrli su u salezijanski samostan. Salezijanci su se razbježali, a otac Rudi je skočio kroz prozor. Tom prigodom je slomio obje noge. Bio je prevezen u bolnicu u Skadar, a iz Skadra je bio prebačen u Ljubljani. Nitko nije očekivao da će se vratiti u Albaniju. Ali njega ništa nije moglo smesti i vratio se, u ljubavi prema Božjoj volji i albanskomu narodu.

Rudi Borštnik bio je pravi blagoslov za Albaniju. Iz njegovih usta nije se mogla čuti ni jedna riječ koja nije bila riječ dobrote, nikad se nije moglo čuti da o kome govori loše, a opet je znao energično i jasno reći ono što nije dobro. Svaka njegova riječ izišla je iz mudra srca i inteligentna uma.

Posljednje godine života proveo je kao neumoran ispovjednik. U ispovijedi je mnogima bio kao otac i voditelj, kao onaj koji pokazuje put. Bio je kao izvor žive vode, koja je uvijek svježa i gasi žeđ. Gospodin ga je podario i izvanrednim darovima, tako da smo doživljavale da nam sam Bog govori u ispovijedi. Bio je vrlo skroman i jednostavan svećenik, ali u ispovijedi i u sveće-

ničkom služenju često je znao upotrijebiti autoritet. Znao je reći: „Kažem ti u ime Isusa!“ Već za života svi su ga smatrali svetcem, svetcem svakodnevice.

To je bilo najočitiije zadnja dva tjedna, kad je bio vezan za krevet, očekujući kad će ga Gospodin pozvati. U samostan su se slijevale rijeke ljudi, a mladi su se dobrovoljno javljali da noću bdiju nad njim. Salezijanci, njegova subrača, rekli su da ih je to podsjetilo na zadnje dane don Bosca, kad je pred njegovu sobu dolazilo tisuće ljudi. Isto tako je bilo i na sprovodu. Bilo je to slavlje i zahvala Bogu što nam ga je darovao, a i u isto vrijeme molitva za njegov zagovor.

Dragi prijatelji misija, hvala vam za sve što činite za nas, za molitvu i podršku, za materijalne darove! Svakodnevno vas nosimo u molitvi i želimo da u svim životnim situacijama iskusite Božji blagoslov.

HAITI
– S. Mirjam Filipović

Dragi čitatelji *Radosne vijesti*, poštovani i dragi prijatelji misija! Uvijek nam je iznova radost podijeliti s vama trenutke našega misijskog rada u Centru Svete obitelji Ti Marche u Haitiju. Već pune dvije godine neprestance se izmjenjuju tužni događaji uzrokovani stalnim nemirima, nasiljem, otmicama i ubojstvima. Uza sva spomenuta zbivanja, nije nas u Haitiju mimoišla ni pandemija Covid-19. Virus se i u Haitiju brzo širi.

Sva ta zbivanja dovode narod u teško stanje, gdje ostaju bez svojih domova – kakvih-takvih nastamba – i dolaze u neljudske uvjete života. Najviše su pogođeni nemoćni, a to su djeca i bolesne te napuštene osobe starije dobi za koje se nema tko skrbiti. U obiteljima s brojnim članovima sretni su ako imaju barem jedan obrok dnevno.

U zemlji vlada nestašica hrane, koja postupno vodi u opće stanje gladi. Sa svime tim suočeno je haičansko stanovništvo, koje broji više od jedanaest milijuna. Neslužbene

su brojke još i veće. Moglo bi se reći da su svi pripušteni sami sebi iz razloga što državne institucije nisu u mogućnosti pružiti narodu potrebnu zaštitu i pomoć.

Haičanska je Crkva siromašna i nema dovoljno sredstava da bi mogla pružiti pomoć svim potrebitima. Svi čine koliko je u njihovoj moći. Stalni pozivi na molitvu i pouzdanje u Božju zaštitu hrabre Božji narod i daju im snagu da izdrže sve protivštine i teškoće s kojima se svakodnevno nose. Pomoć humanitarnih organizacija koja pristigne nedostatna je. Često ni ne stigne do onih najpotrebnijih. Tako su im nada i utočište misijske postaje koje djeluju u zemlji, kamo dolaze tražiti pomoć, ne samo materijalnu, nego i duhovnu i moralnu. U zajedničkoj molitvi i razgovoru traže savjete u raznim životnim situacijama.

Što se tiče aktivnostima u našoj misiji, moramo Bogu zahvaliti za sve lijepe trenutke koji su nam činili zadovoljstvo i ulijevali nadu, a to se odražava na licima zahvalne djece i odraslih o kojima se brinemo. Za

Tako bismo rado htjeli letjeti

svaku, pa i najmanju podršku i pomoć veoma su zahvalni. Znaju reći da nemaju riječi kako da iskažu koliko im to znači, ali Gospodin zna sve.

Gospodin je bio uz nas i u teškim danima koje smo proživljavali s ljudima u našoj sredini. S njima smo dijelili njihovu bol i teret života. Zahvalna sam Gospodinu za njegovu prisutnost, koja se osjeća napose u teškim trenutcima. Tu nema sumnji, straha ni razočarenja. Pouzdanje u Očevu zaštitu daje snagu za svaki novi dan. To nije samo moje osobno iskustvo – suradnici u misiji i svi s kojima radimo i o kojima se brinemo dijele to isto iskustvo Božjeg djelovanja.

Isus, djelitelj milosti, te Marija i Sveti Josip naši su moćni zagovornici i zaštitnici koji nas prate u našem misijskom djelovanju. Unatoč svim poteškoćama koje su nas pratile, ovo duže razdoblje o kojem sam govorila naše djelovanje u misiji bilo je aktivno.

Program za prvu i drugu školsku godinu s djecom koja pohađaju školu u misiji uspješno smo odradili. Zahtijevalo je to puno truda i napora, kako za djecu, tako i za njihove učitelje. Na kraju je njihov trud bio nagrađen dobrim rezultatom. Djeca su se radovala svojim školskim svjedodžbama.

Znamo da su i u našoj domovini Hrvatskoj i ostalim zemljama svijeta djeca imala svoja traumatična iskustva. Zbog pandemije koronavirusa za njih su škole bile zatvorene te su bez prisustva učitelja, iz svojih domova, internetom spojeni, izvodili školski program i polagali ispite. Takav način nastave, učenja i polaganja ispita moguć je u razvijenim zemljama, ali u Haitiju je to praktički nemoguće. No sretni smo da smo, na nama moguć način, mogli ići dalje s našim školskim programom.

U Haitiju je visok stupanj nepismenosti odraslih, ali i djece koja ne pohađaju školu. Tako se ukazala potreba za tom vrstom obrazovnog programa. Sudionice prvoga izvedenog projekta bile su različite životne dobi, između trideset tri i šezdeset devet godina. No sve su bile jedna-

ko zainteresirane i angažirane sudionice programa za opismenjavanje. Zaista je bio pravi užitek slijediti njihov razvoj i na kraju vidjeti njihove pozitivne rezultate. Najstarija sudionica programa podijelila je s nama razlog i motivaciju svojeg sudjelovanja u školi za opismenjavanje. Rekla je da je, otkako zna za sebe, uvijek imala želju naučiti čitati i pisati, ali da dosada nije imala tu mogućnost. Njezinu motivaciju podržala su i osobna, ne baš ugodna iskustva. Kad je trebala podnijeti zahtjev za osobne isprave, nije išlo sve po dogovoru, pa je u više navrata uzalud čekala osobu koja bi ju pratila u ured. Rekla je da se osjećala neugodno i poniženo samo iz razloga što nije znala čitati i sama staviti svoj potpis. Stoga pri dodjeli certifikata svoju zahvalnost i radost nije mogla sakriti. I dalje molimo Gospodina za providnost da bismo u misiji mogli otvoriti ambulantu. Željeli bismo pomoći bolesnima koji nemaju mogućnosti primiti liječničku uslugu iz razloga što nemaju čime platiti pregled.

Dragi naši darovatelji i prijatelji misija! Vaše molitve i financijska

pomoć stižu onima koji su u potrebi i koji se osjećaju da su im odsječena krila, a tako bi rado letjeli. Stoga vam u svoje ime i u ime svih misionara koje pratite i podržavate želim reći veliko hvala. Bog neka vam stotruko uzvрати za svako dobro koje činite! Hvala što ste s nama i uz nas kad nam je vaša molitvena podrška i financijska pomoć potrebna, da bi se tako i po djelima milosrđa širila radosna vijest te da nas Bog poživi i da je uvijek na našoj strani!

INTERVJU S KOTORSKIM BISKUPOM MONS. IVANOM ŠTIRONJOM

Europski je čovjek zaboravio svoje korijene i pili granu na kojoj sjedi

? Gotovo da nema duhovnog zvanja koje nije razmišljalo o misijskom pozivu i odlasku u misije. No kod većine je to ostalo na razini dobrih želja i razmišljanja. Kad se kod vas rodilo misijsko zvanje i kako je rasla vaša misijska svijest?

! Još kao student četvrte godine teologije u Sarajevu (1984.), u razgovoru s tadašnjim biskupom ordinarijem Mostarsko-duvanjske i apostolskim upraviteljem Trebinjsko-mrkanske biskupije mons. Pavlom Žanićem iznio sam želju za odlaskom u misije. Biskupa je obradovala ta zamisao. Potaknuo me da molim na tu nakanu i Božjoj providnosti prepustim tu svoju želju. Tako sam i učinio. Nekoliko godina poslije (1987.) dugogodišnji misionar Boško Obradović iznio je biskupu Pavlu ideju da bi preuzeo jednu župu u afričkoj zemlji Tanzaniji, u kojoj bih ja djelovao s još jednim svećenikom iz Hercegovine. Biskupu se ta ideja svidjela i dao je zeleno svjetlo da započnem pripreme za odlazak u Tanzaniju. Tako sam na svetkovinu Bogojavljenja, svojevrstan misijski dan, 1988. otišao u

London na tečaj engleskog jezika te na svetkovinu Bezgrješnog začeća, u prosincu te iste godine, stigao u Tanzaniju, u Biskupiju Iringa, Misiju Kaning'ombe, gdje sam se pridružio misionaru Bošku Obradoviću.

? Možete li s našim čitateljima podijeliti svoje misijsko iskustvo u toj afričkoj zemlji?

! Na pripreme za misije u London otišao sam s jednom godinom pastoralnog iskustva u domovini, dakle vrlo mlad. Ponajprije je trebalo svladati afrički jezik svahili, koji je, uz engleski, službeni jezik u Tanzaniji. Usto je trebalo naučiti pastoralno djelovati u posve novim uvjetima. Dakle trebalo je najprije sebi priznati svoje početničko stanje te se ozbiljno prihvatiti posla i učiti od starijih i iskusnijih da bi se misionarilo. Bio je istinski blagoslov i velika pomoć učiti od starijih iskusnih misionara, osobito od sada pokojnog misionara don Boška Obradovića (+ 2006.). U to vrijeme u Tanzaniji je osim nas dvojice misionara iz Trebinjsko-mrkanske biskupije djelovalo više misionara iz domovine: don Andrija Iličić, don Drago Bevanda i

don Velimir Tomić (Mostarsko-duvanjska biskupija); don Ante Batarello, don Nikola Sarić i don Dražen Klapež (Splitsko-makarska nadbiskupija); don Ivan Lončar (Zadarska nadbiskupija) te misionarka s. Kaja Perić, milosrdnica sv. Vinka Paulskog (njemačka provincija). Malo prije toga vratio se i u Rimu studirao misijologiju don Stipe Ivančić. Poslije je u Tanzaniju stigao o. Tomislav Mešić, iz Družbe Duha Svetoga. Tečaj jezika svahili trajao je pet mjeseci, a pohađao sam ga s don Velimirom Tomićem, koji je stigao u Tanzaniju mjesec prije mene, a trenutačno djeluje u Biskupiji Arusha, na sjeveru Tanzanije. Pastoralno djelovanje u misijama nezamislivo je bez pomoći vjernika laika, osobito katehista. Oni vode bazične zajednice po misijskim postajama, drže kateheze i predmole u tim zajednicama te su od velike pomoći u pripremama euharistijskih slavlja. K tomu je vrlo važna uloga mladih, koji se rado okupljaju u zborove (redovito višeglasne) te uključuju u razne akcije. Ono što mi se najdublje urezalo u srce jest otvorenost afričkog čovjeka prema evanđelju,

ponizno prihvaćanje pouka u vjери te ljubav majki prema djeci, koja su u Africi poseban znak bogatstva. Isto tako nezaboravna su uskrсна višesatna bdjenja, koja su slavljena uz obred krštenja i po nekoliko stotina novokrštenika.

? Uspoređujući stanje duha i vjere u Tanzaniji i u Europi, koje su sličnosti a koje razlike, odnosno koje su prednosti a koji nedostaci?

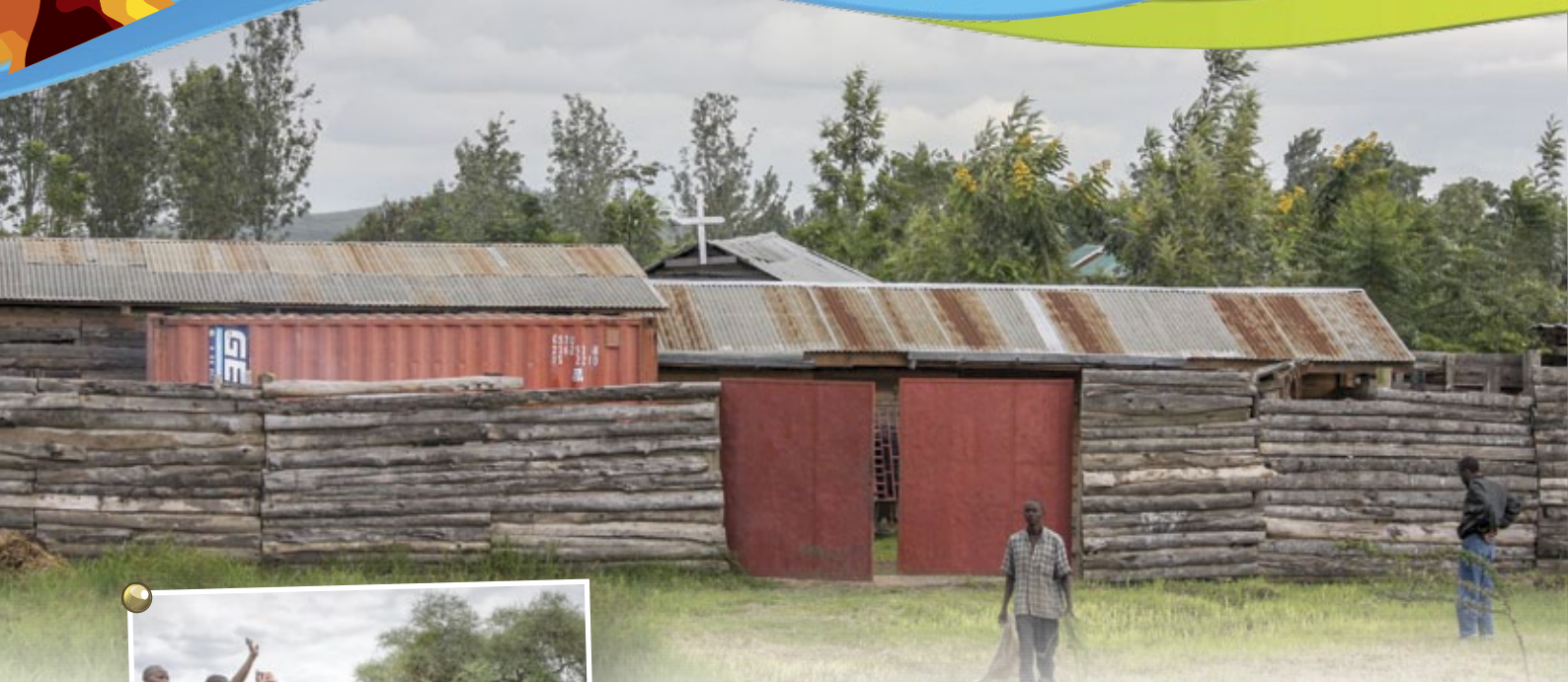
! Usporedbe se ponajviše izvode na temelju osobnog iskustva, pa su stoga osobne, ali i relativne. Stanje duha, a tako onda i vjere, potpuno je različito. Afrički čovjek po svojoj je naravi više duhovan i otvoren vjери. Ne treba mu puno dokazivati o opstojnosti Božjoj. To on osjeća i proživljava na svoj poseban način. Nepojmljivo je da tko namjerno vrijeđa ili psuje Boga, u njihovu jeziku i ne postoji psovka. Budući da me život nakon djelovanja u Tanzaniji odveo u Kanadu, mnogo puta sam rekao, pa ću i ovdje ponoviti: zahvalan sam Bogu što sam osobno iskusio bogatstvo afričkog siromaštva i siromaštvo američkog bogatstva. U tom se krije razlika stanja duha i vjere. Vrlo je zanimljivo promatrati kako s porastom standarda, tj. s porastom materijalne sigurnosti, pada potreba onostranosti – transcendentnosti. Mogli bismo to jednostavnije reći: smanjuje se i nestaje krjepost poniznosti i strahopoštovanja, a ra-

ste oholost i bahatost. Dakako da je na to stanje, uz ono materijalno, djelovao i razvoj filozofske misli, pogotovo nihilizam, marksizam, darvinizam i druga slična filozofska razmišljanja. Jedan biskup prikladno reče, parafrazirajući, dušu nam ubiše izmi, a u posljednje vrijeme i turizam. Sve je okrenuto mamonu. U tom se može vidjeti i nedostatak: europski je čovjek zaboravio svoje korijene te bih slikovito rekao da pili granu na kojoj sjedi.

? Dugo vrijeme bili ste dijecezanski ravnatelj PMD-a za biskupije u Hercegovini, a jedan mandat (pet godina) bili ste i nacionalni ravnatelj PMD-a u BiH. Što biste izdvojili kao dobro i pozitivno u tom radu, a koje su poteškoće?

! Službu dijecezanskoga ravnatelja ili misijskog animatora u Mostarsko-duvanjskoj i Trebinjsko-mrkanskoj biskupiji vršio sam više od deset godina (1999. – 2011.), a potom nacionalnog ravnatelja PMD-a u BiH nešto više od pet godina (2011. – 2016.). Vrlo je važna uloga misijskih animatora na svim razinama, od općecrkvene do župne razine. Kada kažem *animatori*, mislim i na volontere, bez kojih su nezamislive akcije na misijskome, kao i na karitativnom polju Crkve. Najveća poteškoća uop-

će u pastoralnom i svakom drugom djelovanju jest nedovoljna zainteresiranost, koja je najčešće popraćena krilaticama: „nema ti od toga ništa“, „nisu važne samo misije“, „vazda se nešto skuplja i moli“ ili pak: „tko zna kamo to ide“. Sve to zbunjuje, obešhrabruje i dolijeva dozu sumnje u srca onih koji su otvoreni kršćanskomu djelovanju. Dakako da istinskog vjernika ne zbunjuju takvi pokušaji jer on znade da ono što čini čini za Isusa, koji sve vidi. Isusova pouka i poziv: „Što god učiniste jednomu od ovih najmanjih, meni učiniste“, trebala bi biti naša svakodnevna ideja vodilja da svakog dana učinimo barem nešto za one koji su u potrebi. O. Ante Gabrić, DI, uzorni misionar, divno je rekao: „Učini koliko možeš, i još malo više.“ To čovjeka izgrađuje, obogaćuje i čini sretnim. Sreća koju čovjek

svojemu Stvoritelju. Bog voli radosna darivatelja.

? **Kakva je po vama misijska svijest u našoj mjesnoj Crkvi u BiH i Hrvatskoj?**

! Naši vjernici katolici imaju dobro izgrađen osjećaj i ljubav prema misijama i misionarima. To potvrđuju radosni susreti s misionarima, kao i misijske akcije koje se pokreću na biskupijskim i općecrkvenim razinama. No zasigurno može biti i bolje. Ovdje osobito mislim na duhovnu potporu misijskomu poslanju Crkve, kao i na materijalnu potporu. Crkva ima vrlo izgrađenu mrežu Papinskih misijskih djela, koja imaju svoje urede po cijelom svijetu. Kod nas je to u Sarajevu i Zagrebu. Također svaka biskupija ima svojega misijskog pročelnika ili, bolje rečeno, *animatora*. Redovito ti animatori na razini biskupija imaju i druge službe te se teško mogu cjelovito posvetiti samo misijskomu animiranju. To bi se moglo donekle nadoknaditi animiranjem na župnoj razini, što

u nekim župama vrlo lijepo obavljaju mladi, a kojima se rado pridružuju i stariji. Ako poslušamo Isusa, koji nas po krštenju sve šalje da izvršimo svoju kršćansku misiju širenja kraljevstva nebeskoga, ako poslušamo

Crkvu, koja nas poziva da misionarskim žarom svjedočimo evanđelje, ne će nam nedostajati Božjeg blagoslova, kao ni uspjeha.

? **Crkveni dokumenti i četvrto papinsko misijsko djelo – Misijska zajednica govori o evangelizaciji i misijskoj djelatnosti kao prvom zadatku Crkve. Koji su po vama problemi da to često u pastoralu nije tako?**

! Pastoral sa svim dušobrižničkim pothvatima odvija se na više razina: općecrkvenoj, biskupijskoj i župnoj. Usto razne redovničke zajednice imaju svoje razine. Teško je to sve uskladiti i spojiti. Ali cilj bi trebao biti isti. No postoje ograničenja ljudskih snaga i volje. A ponekad i ideja. No ne bismo se trebali umoriti ako se neki modeli ponavljaju. Pogotovo kad se vide plodovi. PMD Misijska zajednica, kao što vidimo u samom naslovu, sve nas okuplja u jednu zajednicu i mi smo kao Crkva jedna zajednica. I samo geslo: „Cijela Crkva ujedinjeno za obraćenje cijelog svijeta“ jasno govori što bi bio prvotni cilj. Kada svoje snage upravimo prema istom cilju, kada svi obavimo svoju kršćansku zadaću, uz Božju pomoć sve ide puno lakše. Isus ne traži od nas velike svakodnevnih pothvata, nego nas poziva da našom svakodnevnom kapljicom dobrote utaži more ljudskih potreba. On dobročinitelje blagoslivlja i poziva k sebi, jer ga gladna nahraniše, žedna napojiše, stranca primiše, gola

osjeća kada učini dobro djelo na misijskome ili karitativnom polju svojevrсна je nagrada koja dolazi od Isusa. To je ujedno i način zahvalnosti koju je čovjek dužan uputiti

odjenuše, bolesna i utamničena pohodiša (usp. Mt 25, 31 – 46). Samo malo je dovoljno da nas Isus pohvali i blagoslovi. I to treba biti naša pokretačka snaga. Svijet je pun onih koji nas žele zbuniti i obeshabriti. Nikako ne smijemo dopustiti da nas zbune oni koji traže razloge da nikada ništa ne učinimo dobro. Ne smijemo sebi dopustiti da nas oni nesretni unesreće u našoj kršćanskoj sreći; da oni razjedinjeni razvrgnu naše kršćansko zajedništvo. Upravo se za te ideale borio i svim misijskim žarom promovirao bl. Paolo Manna, utemeljitelj Papinske misijske zajednice, toga četvrtoga misijskog djela. Bl. Manna u tu je misijsku zajednicu želio okupiti sve kršćane, jer smo svi pozvani na svetost, kao i na zajedničku misiju spasenja cijelog svijeta.

? **Prema službenim statistikama, broj vjernika u Europi opada, a u misijskim je zemljama u stalnom porastu. Što se zapravo događa u Europi, a što u misijskim zemljama? Koji bi se koraci trebali poduzeti u Europi, a koji u misijama?**

! Za to pitanje vezano je puno poteškoća. Živimo u vremenu kad se sve svetinje, pa i obiteljske i vjerske, relativiziraju i ismijavaju. Uza sve to moramo se uvijek vraćati na temeljni problem broja djece. Ako broj djece u Europi opada, onda opada i broj vjernika, broj svećenika, redovnika, redovnica, radnika... U Africi se više djece rađa, pa zato broj vjernika raste. U Europi se na broj djece gleda kao na broj problema, dok je u Africi broj djece blagoslov i bogatstvo. Tako je nekada bilo i kod nas. Svima nam je jasno što se u Europi događa kad je u pitanju obi-

telj. Nije nikakva tajna da se u Europskom parlamentu promatra političko vodstvo države Mađarske, koja vodi vlastitu *prolife* politiku i ne krije kršćanske poglede na kurikulum. U većem dijelu civiliziranog svijeta prihvaćena je i propagira se kultura smrti, ljudski grijesi i poroci proglašavaju se „ljudskim pravima“. Jednostavni su koraci koje bi se trebalo poduzeti. Ponajprije treba zaštititi život od naravnog začeca do naravne smrti, a zatim stati u obranu obiteljskih svetinja i vrijednota te zaštititi obitelji plaštem osobne i zajedničke dnevne molitve i redovite nedjeljne svete mise.

? **Sljedeće se godine obilježavaju tri važne obljetnice: 200 godina postojanja Djela za evangelizaciju naroda, 100 godina otkako su tri misijska djela uzdignuta na papinsku razinu i 150 godina od rođenja bl. Paola Manne. Koje su u tome mogućnosti za misije i Crkvu u cjelini?**

! Već je o tome nešto prethodno spomenuto. To su značajni i visoki jubileji papinskih misijskih djela, koji su izvrsna prigoda da se prisjetimo misijskoga entuzijazma i žara s kojim su se radala ta djela u nekada kršćanskom Lionu i okolici te kako se svim žarom srca i duše širila ta ljubav prema misijama. Nezaboravna su djela mlade djevojke Pauline Jaricot, koja je ponajprije molitvom stvarala misijski lanac zajedništva i povezivala dijelove svijeta. Potom je to preneseno i na materijalnu potporu. Evangelizacija svijeta uspijevala je jer joj je motor bio molitveno zajedništvo, kojemu je dodano „ulje“ kršćanske žrtve i „gorivo“ financijske potpore. Koje su

mogućnosti u obnovi tog entuzijazma iz vremena rađanja misijskih djela, koja su poslije djelovala pod pokroviteljstvom Svete Stolice (1922. tri su djela uzdignuta na papinsku razinu)? U poruci Pepelnice, na početku korizme, krije se mogućnost: „Obrati se i vjeruj evanđelju!“ To je jedina i prava mogućnost, obnoviti duh i srce. Sve je drugo – drugotno.

? **Kao bivši misionar, dijecezanski i nacionalni ravnatelj PMD-a, župnik, a sada i kao biskup, što možete poručiti našim čitateljima i svim prijateljima misija?**

! Sveti papa Ivan Pavao II. u svojoj enciklici *Redemptoris missio* – *O trajnoj vrijednosti misijske naredbe* kaže: „Nije dovoljno obnoviti pastoralne metode, bolje organizirati i uskladiti crkvene sile, dublje istražiti biblijske i teološke temelje vjere: treba ponuditi novi žar svetosti...“ (Br. 90.) Iz samog naslova spomenute enciklike čitamo da su misije trajna naredba Crkve. Crkva, ako nije misijska, nije Crkva. U prvim stoljećima radosna se vijest vrlo brzo širila, unatoč slabim komunikativnim sredstvima. Prve kršćane nosio je evandeoski žar i entuzijizam, i u isto vrijeme žed za svetošću i spasenjem. To je poruka svima nama: iskoristimo današnje bogatstvo komunikacija te svim žarom srca i duše širimo radost evanđelja. Odrecimo se površnosti, zaronimo u dubinu svetosti, na koju nas Krist poziva, te svetim životom posvjedočimo vrijednost kršćanske vjere, ljubavi i nade. Na kraju pozdravljam sve čitatelje i prijatelje misija, a posebno naše misionare i misionarke. Svima želim Božji blagoslov, uz molitve Gospodinu da nas nikada ne napusti misijski žar na polju koje nam je on zadao!

Molimo da se svi hrabro odlučimo za jednostavan i ekološki održiv način života, radujući se mladim ljudima koji su se tomu odvažno posvetili.

Piše o. Vatroslav Halambek, SJ

Jedva da ima nekoga tko nije čuo za devastaciju amazonske prašume, ali isto tako i devastaciju drugih šumovitih područja primjerice u Aziji i posebice u Africi. Krčenje prašume može biti dobro i korisno, ali može biti i vrlo pogubno ako se u to upletu golemi interesi različitih interesnih skupina, pogotovo što se ne vodi briga o prirodnoj ravnoteži.

Svima je vjerojatno poznat prvi Božji nalog ljudima: „Rastite i množite se i napunite zemlju i podvrgnite je sebi.“ Bog nam je doista dao zemlju na upravljanje i dovršenje. Ali ona je njegovo djelo i on ga povjerava nama. I kao što je čovjek zakazao neposluhom, tako zakazuje i u onome u čemu bi se pozitivno imao razviti kao razumno biće da pametno upravlja darom zemlje i zemaljskih dobara.

Sjećamo se da je enciklika pape Franje *Laudato si* dočekana s upitima o tome što Papa o tome ima

reći. A ima itekoliko. Da je opći ekološki problem doista golem, govore nam naširoko stručnjaci, pa tako rabe pojam *održivosti*. I razvila se cijela znanost o tome. Da se Papa time ne bavi, prigovaralo bi mu se da uopće ne vodi brigu o znanstvenim spoznajama, ali kada na temelju tih spoznaja te potom u brizi za čovječanstvo progovori svjetlom Božjim i primjerima svetaca poput sv. Franje, govori se da to nije njegov posao. A tko god se duboko uživi u darove Božje, koji nam omogućuju zdravi život skladno sa svom florom i faunom, taj ne može ne osjetiti prijateljsku Božju brigu za nas. Ne stvaraju li roditelji, prije no što im se dijete rodi, prikladno ozračje za zdrav život djeteta? A Bog je, stvarajući svijet, upravo to za nas učinio. Pripravio nam je ambijent, a onda ga povjerio našoj stalnoj brizi, kao što to čine i roditelji. Zato je sv. Franjo i mogao prijateljski pristupati stvo-

rovima, pa ih je nazivao i braćom i sestrama, gledajući u njima Božju brigu za nas, da bi Bogu bio još dublje zahvalan.

U toj zahvalnosti, usklađujući se sa Svetim Ocem, molimo za ekološki jednostavan i održiv način života, želeći da se nađu među mladima oni koji bi se tomu odvažno posvetili.

Napomena: **Održivost** je sposobnost održavanja ravnoteže određenih procesa ili stanja u kojem sustavu. Danas se najčešće koristi u vezi s biološkim i ljudskim sustavima. U ekološkom smislu održivost se može definirati kao način po kojem biološki sustavi ostaju raznoliki i produktivni tijekom vremena. Za ljude ona je potencijal za dugoročno održavanje blagostanja, koje pak ovisi o blagostanju prirodnog svijeta i odgovornoj uporabi prirodnih resursa te se često koristi termin **održivi razvoj**.

AZIJA/INDONEZIJA

Mladi postaju katehisti: dar za Crkvu

JAKARTA – U Indoneziji se mnogi mladi katolici uključuju u specijalizirane programe formacije za katehiste. Oni koji potječu iz imućnijih obitelji moći će nakon toga nastaviti fakultet ili koje drugo više obrazovanje. Ali čak i oni iz obitelji s financijskim poteškoćama mogu izabrati program formacije za katehiste, koji nikoga ne isključuje, s obzirom na to da Crkva to smatra službom i pozivom. Agencija „Fides“ prikupila je neke priče i iskustva katehista u Indoneziji.

August G. Thuru, katehist u Denpasaru, na Baliju, započeo je svoju profesionalnu karijeru kao nastavnik u nekoliko srednjih škola. Godinama kasnije nastavio je svoju katehističku formaciju u Madiunu, a kasnije u specijaliziranom pastoralnom institutu u Istočnoj Javi. „Od 1983. bio sam volonterski katehist u župnoj crkvi sv. Antuna u Baturaji, na Baliju“, kaže 65-godišnji Thuru, koji danas živi u Floresu, u pokrajini Istočna Nusa Tenggara. Istom se djelatnošću bavio još kao student, katehizirajući u raznim područjima Jave od 1988. do 1990. Zatim je radio kao radijski voditelj u Padangu, na Sumatri, i u lokalnim novinama na Baliju, ali Thuru i dalje nudi svoju osobitu pomoć katehizirajući kao školovani katehist na Baliju, „od

1999. bez primanja ikakve plaće od Crkve“, dodaje.

Sljedeće iskustvo iznosi Suwandi, katehist iz Sukakarije, provincija Bengkulu, u Nadbiskupiji Palembang. Rođen je na Javi, a s roditeljima je početkom 1960-ih emigrirao na Sumatru. Mogućnost da postane priznati katehist i zaposli se u Crkvi prvi mu je predstavio nizozemski svećenik misionar u Palembangu, koji ga je motivirao da postane učitelj. Svećenik misionar tad ga je poslao u Malang na studij pastoralne kateheze, a zatim ga je rasporedio u Bengkulu da započne svoj pastoralni rad kao katehist, s punim radnim vremenom i plaćom od mjesne Crkve. Vožnja motocikla po gustoj šumi u središtu Bengkulua i odlazak na desetke različitih lokacija u pokrajini bilo je dragocjeno iskustvo za Suwandija, koji je naviještao evanđelje i ljudima iz mnogih sela. „Mnogi prijatelji pomogli su mi ili mi čak ponudili gostoprimstvo u svojim domovima“, kaže Suwandi za „Fides“. „Vjera je ozbiljan izazov“, dodaje, jer je to iskustvo živio „na cesti“, s obzirom na to da se kateheza u Bengkuluu, gdje živi mnogo radnika na palminim plantažama u ruralnim područjima, nudi

prilagođavajući ju svakodnevnomu životu tih siromašnih radnika. „Slučajno sretanje divljih životinja na mojim putovanjima normalno je iskustvo“, kaže Suwandi.

I za Thuru i za Suwandija to što su postali katehisti bio je „vjerski poziv za služenje drugima“: njihov je primarni zadatak pripremiti mlade ljude za krštenje i krizmu. (Agencija „Fides“)

AFRIKA/JUŽNI SUDAN

Ubojstvo dviju redovnica

JUBA – Skupine koje nisu potpisale mirovni sporazum odgovorne su za smrt dviju redovnica Družbe Presvetog Srca Isusova, koje su poginule zajedno s još tri osobe u zasjedi 16. kolovoza u autobusu na putu za Juba-Nimule. To je izjavio predsjednik Južnog Sudana Salva Kiir, optuživši za zasjedu *Holdout Groups*, što je zajednički izraz koji označava nepotpisnike revitaliziranog sporazuma o rješavanju sukoba u Južnom Sudanu (R-ARCSS).

Papa Franjo izrazio je sućut zbog smrti sestre Mary Daniel Abut i sestre Regine Robe, redovnica Družbe

Presvetog Srca Isusova. „Duboko sam bio pogođen kad sam saznao za brutalni napad na skupinu sestara Presvetog Srca Isusova, koji je izazvao smrt sestre Mary Abut i sestre Regine Robe“, stoji u brzojavu koji je kardinal Pietro Parolin, državni tajnik, poslao u Papino ime mons. Marku Kadimi, iz Apostolske nuncijature u Južnom Sudanu. „Vjerujući da će njihova žrtva unaprijediti mir, pomirenje i sigurnost u regiji“, papa Franjo „moli za njihov vječni počinak i utjehu onima koji oplakuju njihov gubitak“. (Agencija „Fides“)

LABIN

Akcija MIVA u Župi sv. Martina

Na blagdan sv. Ane, 26. srpnja, u Župi sv. Martina u Labinu proslavljena je suzaštitnica župe. Župa je tom prigodom ugostila vlč. Luku Pranjića, našeg misionara u Ekvadoru. Nakon svečane koncelebri-rane sv. mise misionar je iznio svjedočanstvo života

i svojega pastoralnoga misijskog djelovanja u toj dalekoj latinoameričkoj župi. Blagoslovio je i prijevozna sredstva, pa se na taj način Labinski dekanat uključio u Akciju MIVA. Sav prihod koji je prikupljen namijenjen je potrebama misije vlč. Pranjića. (L. B.)

POPOVAČA

Misijske kasice i pisma misionarima

Učenici Osnovne škole Zorke Sever koji pohađaju Katolički vjeronauk svake godine pokušavaju na drugačiji način djelovati u korizmi, a najbitnije je da rastu u vjeri i razvijaju osjećaj za one koji su u potrebi.

Prošle godine svidio im se odabir odluke pomoću digitalnog alata Wordwall i igre *čudnovati kotač* – svaki učenik zavrtio je kotač i dobio jednu korizmenu odluku. Tako su i ove godine odlučili odabirati odluke.

Nekoliko učenika dobio je korizmenu odluku da izrade svoju kasicu u koju će prikupljati novac. Sami su odlučili komu će pokloniti prikupljeni novac i odlučili su da daruju svoje priloge misijama. Učenici su bili maštoviti. Izrađivali su kasicu od papira i sami ih ukrašavali, a iskoristili su i staklenke ili plastične boce. Odlučili su se odreći slatkiša ili neke njima bitne stvari i

sačuvani novac ubacivali u pripremljenu kasicu.

Tijekom godine često govorimo o misionarima i misijama, kako žive djeca diljem svijeta, osobito u siromašnim zemljama. Takvim aktivnostima učenici osnažuju svoja stajališta i vrijednosti, pokazuju da im je stalo do onih koji su u potrebi. Posebno im je drago kada svojim malim prilogom mogu pomoći barem jednom djetetu u misijama.

Nakon Uskrsa pisali smo i pisma misionarima. Učenici petih razreda izabrali su jednu misijsku zemlju i misionare kojima žele pisati. Bili su vrlo kreativni u pitanjima i s nestrpljenjem čekali odgovore. Odgovorila nam je sestra Beatrice Krstačić, koja živi i djeluje u Brazilu. Sestra je odgovorila svakomu djetetu osobno i tako razveselila sve učenike.

Marina Međimurec Čupić, vjeroučiteljica

INDIJA
– o. Ante Gabrić

I niz Ganges, i uz Ganges, i kroz njega i preko njega... Kojih stotinu milja u nekoliko dana. Toliko sam toga doživio, da zbilja ne znam gdje bih počeo. Kako sam već pisao, mnoge se obitelji javljaju za svetu vjeru. Valjalo je od sela do sela pohoditi ih, obodriti, poučiti. Bilo je naporno. Kad sam blagoslivljao zadnju kuću u Piprekhaliju, nakon šest dana neprestanog putovanja, od umora se više nisam mogao držati na nogama.

No, srce nije bilo umorno. Dapače, osjećao sam se jako sretan! Počeo sam na sjevernoj strani Bošontija u selu Doš Namber. Ostavio sam misijsku postaju oko 2 sata popodne. Kroz duboko blato na ladicu, pa preko Gangesa. Odatle pješke kojih 12 kilometara po žarkom suncu. Žeđa se počela osjećati. U jednom selu donijeli nam vode. Slana i zamazana. Čujem da i kolera hara u ovim krajevima. »Ante, pamet u glavu!« rekoh sam sebi. Zavrtih dva, tri puta jezik u ustima, te u nadi da ću predvečer negdje dobiti čašu vode, nastavljam put. Krajevi su kao pustinja. Ovo su prije bile džungle, a sada je zemlja slana, pa jedva što rodi. U selo smo prispjeli predvečer. No, vode nije bilo. Kuhar je za mene pri-

Niz rijeku Ganges

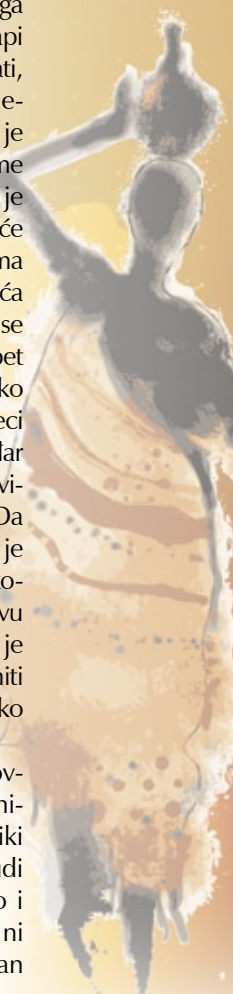
pravio nešto čaja. To je trebao biti čaj, no, ustvari bila je to vruća voda koja je mirisala manje po čaju, a više po blatu i ribama, što su ih u istom loncu sinoć kuhali.

Okrijepljen tim »ljekovitim« čajem, uputio sam se kroz selo, da pohodim ljude i da im blagoslovim kuće. To je uvijek prvo što činim. Oni to jako vole. Nadasve cijene svećenički blagoslov. Svi bi poklekli i zajedno izmolili nekoliko Zdravo Marija. Slijedile bi molitve za blagoslov kuća i onda sveta voda. Tu ja nisam škrt: uvijek ih dobro poškopim... Svete vode barem ima dosta. Bolesnici bi i djeca dobili još i poseban blagoslov i posebne – sličice. Da samo znate kako su mi dobro došle sve božićne razglednice, medaljice, krunice i križići, što ste mi ih poslali. Nakon toga bi počeo »razgovor ugodnik«. Tu bih saznao o njihovim poteškoćama, o veselju i radosti, čuo njihove molbe i pritužbe. Koji put na dugo i široko, baš po bengalskom. No, sve treba strpljivo saslušati, razviditi i konačno prosuditi. I tako od kuće do kuće. Lijepo je davati blagoslov, sreću, radost. Protestanti i hindu me zaustavljaju, i oni bi željeli primiti blagoslov i sličicu. Ovo su obično prvi koraci k obraćenju.

Iz Doš Nombora pošli smo po suhim i raspucanim poljima put Kumrokhalia. Popodneвно je sunce pripalilo. Ja opet zaokrećem jezik,

da zaboravim na žeđu. Suputnik i ja gledamo naokolo ne bismo li gdje opazili kokosovo stablo, da popijemo vodu iz njegovog ploda. No, koliko nas je oko daleko nosilo, nismo mogli ništa opaziti. Toga dana, od jutra do večeri ni kapi vode. No, ipak moram priznati, imao sam nešto drugo. Neka plemenita duša iz Amerike poslala je nedavno paket bombona. Baš me lijepo osvežilo. U Kumrokhaliju je bilo mnogo posla. Selo veliko. Kuće sam pohađao do u kasnu noć. Ima nade da će kojih dvadesetak kuća prigrliti našu svetu vjeru. Molite se za njih! Naprijed u Piprekhalij. Opet preko rijeke. Najprije kroz duboko blato pa na ladicu. Perem si u rijeci noge. Kad smo bili u sredini, lađar me upozori: »Oče, ovdje smo vidjeli krokodila!« Baš je mudrac! Da mi je to barem prije rekao. Lađar je krokodila vidio, a možda i krokodil nas, no ugledavši mene mršavu »bračku srdelu«, po svoj prilici je pomislio da nema smisla ići lomiti zube na mojim kostima. I onako mu ne bi bilo ni za doručak.

Krokodila se manje bojimo ovdje. Kudikamo su strašniji i opasniji morski psi. Ima ih mnogo. Veliki su i silno otrovni. Dosta je već ljudi od njih zaglavilo. Tako se vješto i potihom približe ladici, da ih se ni najmanje ne čuje. I onda u jedan

čas ode noga, ili ruka, ili glava! Nego, toga dana ovi nam gosti nisu došli u pohode. No, došao nam je jak vjetar, valovi i struje na rijeci. Dva puta smo bili u smrtnoj opasnosti, osobito jednom, kad nas je jaka struja zanjela prema jednom viru. Lađica je bila dupkom nakrcana, jer smo vozili materijal za pokrivanje jedne seoske kapelice. Bio je dan punog mjeseca, kad je razlika između visoke i niske vode najveća, pa je zbog toga i struja bila izvanredno jaka. Na zaokretu pred selom Šombunogorom tako nas je vukla, da ni veslati više nije trebalo. Dva veslača i kormilar, nekako previše sigurni u poznavanje ove rijeke, bezbrižno su sjedili. Osobito, jer su slijedili jednu lađicu koja je bila pred nama kojih stotinu koračaja. No, na nesreću, nisu opazili da su i neopazice skretali malo pomalo na lijevu stranu, kamo ih je vukla neodoljiva snaga jednog jakog vira. Kao strijela poletismo prema njemu. Voda nas uhvati sa strane. Veslači i kormilar su probljediti od straha. »Vesla u ruke i svom snagom na desnu stranu!« povikao sam iz svega grla. Čuvši moj povik, lađar čamca što je bio pred nama, okrene se i vidjevši, kamo idemo, sav očajan povika: »Šorbonaš! – Propast!«

I bili smo joj zbilja blizu. Radilo se tek o sekundama i struja vira bi nas smotala. Ljudska sila nas nije mogla spasiti. Lađarima su od straha ruke drhtale. »Fadar – Oče!«, promucali su puni pouzdanja u smrtnom strahu. Nekako mi sama od sebe dođe misao na onu buru na jezeru, kad su Spasitelj i njegovi učenici bili u opasnosti. Apostoli su se prepali, jer je Učitelj spavao. No, on nije spavao. On je nad njima bdio. Bdio je on i nad tog podneva kod šombunogorskog zaokreta. Ljudska sila nije mogla spasiti, samo Božja. Na čamcu više nije vesala. Za ništa se nisam mogao uhvatiti. No, onda pogledah na svoje ruke. Doduše nevrijedne, ali one su svećeničke ruke, posvećene ruke, ruke dane Njemu, da preko njih dijeli sreću i blagoslov. Pokleknuh u lađici i podigoh ih na blagoslov. Sve se to odigralo u nekoliko sekundi. Kad sam opet ustao, mi smo bili izvan vira usred mirne vode. Ne pitajte mene kako smo tamo dospjeli. Spasitelj dobri zna. Još su nas jednom protivni

vjetar i valovi stjerali prema sredini rijeke, gdje smo opet bili u velikoj opasnosti, no hvala Spasitelju i njegovoj Presvetoj Majci, sretno smo isplivali. Kako je vjetar bio jak, jedva smo plovili. Noć nas uhvatila dva sata daleko od Bošontija. Umorni smo bili, i lađari i ja. Na lađici smo imali tri daske. Smjestih ih da se ispružim i malo odmorim. Bio je tvrd krevet. Nikako se ne slaže s mojim rebrima. Baš junački žulja. Okreni se na ovu stranu, okreni se na onu, kad odjednom srednja daska popusti i iskliznu se ispod mene. Ja sam već bio malo zakunjao, pa u polusnu i strahu da ne idem u morske dubine, zamahnuh rukama i prevrnuh dva, tri lonca, što su bili blizu. Mora da je sve skupa izgledalo smiješno, jer su se lađari od srca smijali. I ja im se pridruživ, da im bude slađe, ostavivši masiranje rebara za Bošontij. Kod pada dobro sam se očešao na nečem grbavom.

Ovaj put se spavalo na tim »elastičnim i mekim« daskama. Kad čovjek ide po selima, na sve se mora priučiti, pa se i priučio brzo. I onda dosta puta se spava upravo »luksuzno«, osobito kad se dobije suhe slame, kao ono zadnji puta u Birajnogoru. Jednom prije sam tamo spavao, no, pod kapelice tako je neravan, da su mi rebra sljedećeg jutra bila meka kao vosak. Ovaj put bio sam pametniji, pa sam nanio dosta slame. No, da sam bio pametniji, a što nisam, protresao bio bih slamu, prije nego što sam je pripremio za svoj krevet. Sa slamom sam naime donio dosta kukaca i malih crvenih mravi. Da me te »drage i mile« životinje nisu pustile na miru po noći, ne trebam posebno ni spominjati. A da čaša bude još punija, poslije ponoći otvorilo se nebo i zemlja, i udario strašan tropski pljusak. Crkvice je bila nedavno popravljena, pa mi se srce širilo od veselja, da barem neću pokisnuti. No, to proširenje srca nije dugo trajalo. Rashladile ga debele kapi što su počele padati baš u sredini kapelice, gdje je stajao moj slamnati krevet. Najprije je počelo curiti kod glave. I to baš junački. Bilo je sve u nekoliko minuta mokro. No, kako sam bio jako umoran, nije mi se dalo ustati, pa se pomaknuh malo na lijevu stranu. Nego, da čaša bude dupkom puna, počeo voda ulaziti kroz

puknuti drveni prozor i naskoro je kapelica bila kao malo jezero. Ja sam bio na slami, pa se još dalo izdržati. Ali kad su se i komarci ušuljali i počeli gristi, onda se bome čaša i prelila ... i ustanem i čučnem u jedan suhi kut, sanjareći o onima koji spavaju na suhom krevetu ... Dobro sam prokisao. No, nije bilo to sve. Mene uvijek nekoliko »sreća« zajedno prati. Kad je pljusak počeo, doletjele su dvije koze i čitava regimenta kozlića unutra. Kako sam samilosna dalmatinskog srca, ono kozje i kozličko »beee, beee« ganulo me, i ja ih pustih unutra. Nije bilo puno mjesta, no, sjetih se one narodne: »lako je kuća tijesna, nisu čeljad bijesna!« Skupo sam platio svoju »kozju samilost«. Na rastanku ostaviše mi i dvije koze i regimenta kozlića nekoliko regimenata malih kozjih buha. Aj, aj, još mi se i sada koža ježi, kad mislim na onu noć.

I za hranu je malo poteže na ovakvim misijskim putovanjima. Posvuda je siromaštvo. S misijske postaje uzmemo nekoliko stvari sa sobom, no to ne traje dugo. Kruh se, kad ga dasko imamo, pokvari već nakon dva dana. Sjećam se kako sam jednom došao kasno u selo, te gladan htio nešto založiti. Izvadim iz torbe kruh. Kuhar je donio čaj, glasoviti misijski »ljekoviti čaj« koji miriše po svim mogućim ribama što su se u loncu prije kuhale! Napijem se čaja i zagrizem u onaj kruh. Nije bio baš previše suh, jer si nisam ni jednog zuba slomio. No, okus je 'bio čudan i gorak'. U kapelici bio je mrak kao u rogu, pa nisam mogao ništa vidjeti. Pomislio sam: Umoran si, pa je okus malo čudan. Glad nije izbirljiva, i ja se lijepo okrijepio. Kad sam sljedećeg jutra ugledao kruh, »ukrašen« crvenkastim, žučkastim, sivkastim, modrikastim i crnkastim prugama plijesni, srce mi je spalo za dva inča niže... Dobro, da svega toga nisam sinoć vidio, jer bih inače ostao gladan. Na ovom 6-dnevnom putovanju mnoge su obitelji bile osvojene za Presveto Srce Isusovo, za Njegovo kraljevstvo! Mnogo veselja, mnogo radosti bilo je na tom putovanju, putovanju u traženju neumrlih duša. Dođite koji put k nama u pohode! Slame ću dosta pripremiti, i koze i kozličke istjerat ću van. Ostajte zdravo i veselo!

Blaženi Vincent L'Hénoret, mučenik iz Laosa

Rođen je u Pont-l'Abbéu 12. ožujka 1921., a umro kao mučenik 11. svibnja 1961. u Ban Banu, u Laosu. Blaženi Vincent bio je misionar svećenik Kongregacije oblata Marije Bezgrješne. Crkva ga je beatificirala 11. prosinca 2016. zajedno sa šesnaest drugih mučenika iz Laosa, uključujući pet Laošana, jednoga talijanskog misionara i 10 francuskih misionara.

Jedan od njegovih župljana pripovijeda: „Kad je došao k nama, naišao je na poteškoće. Stanje je bilo daleko od dobrog. Morao nas je naučiti puno toga; pomogao nam je spoznati Boga; vježbao nas u krjepostima. Uvijek je bio spreman liječiti nas. Učio nas je kako izbjeći grijeh, davao milost Božju. Nastojao nam je pomoći u životu. Pratio je učenike; neke je poticao da budu svećenici, druge da budu vjeroučitelji. Pomagao nam je u hrani; brinuo se da mnogi budu poučeni u mnogočemu...”

U posljednjim mjesecima 1960. komunisti organizacije *Pathet Lao* proširili su se po cijeloj regiji Ban Ban. Komunistički sustav usprotivio se svojim ritmom indoktrinacije i preprjekama slobodnom kretanju ljudi. Da bi otišao u sela koja je opsluživao, otac L'Hénoret morao je svaki put dobiti propusnicu koju su propisale nove vlasti. U srijedu 10. svibnja 1961. otac L'Hénoret dobio je propusnicu za slavljenje mise u selu Ban Na Thoum, udaljenu sedam kilometara od središta misije. Sljedećeg dana, na Uzašašće, viđen je kako vozi bicikl iz Ban Na Thouma u sedam ujutro, kao što je najavio svojim župljanima. Ubrzo nakon toga, između Ban Na Thouma i Ban Faija, zaustavila su ga trojica muškaraca u gerilskim odorama. Seljanka koja je radila u polju svjedočila je prvom dijelu scene. Otac je bez dvoumljenja izvadio papir, propusnicu. Činilo se da je to zadovoljilo vojnike, jer je otac L'Hénoret uzeo bicikl i vratio se na cestu. Seljanka nije vidjela ostatak, ali je ubrzo čula pucnjeve. Nije obraćala pozornost jer je to bilo uobičajeno u to vrijeme. Međutim po povratku u selo otkrila je tijelo oca L'Hénoreta ostavljeno u kanalu. Nikada nije dano objašnjenje za to ubojstvo. Ali za svjedoke koji su ondje živjeli u to vrijeme nije bilo sumnje: bio je to svećenik kojeg su eliminirali. Za oca Jean-Baptistea Khamphanha, mladoga laoskog subra-

ta misionara, otac L'Hénore umro je zato jer je bio katolički svećenik.

To potvrđuje i Louis-Marie Ling, paksanski biskup, koji je osobno poznao oca L'Hénoreta: „Vjerujem da je ubijen iz mržnje prema vjeri, a posebno prema Katoličkoj crkvi.“ Otac Jean-Marie Ollivier, koji mu je bio vrlo blizak, svjedoči: „Želio je ostati sa svojim kršćanima, vjeran dokraja na svojem položaju, unatoč prisutnosti neprijatelja. I tako je umro, u obavljanju svojeg posla kao svećenik...”

Sestra Jeanne-Vincent, Laošanka, kojoj je otac L'Hénoret bio duhovni vođa, dodaje: „Otac Vincent bio je dobar čovjek. Njegova posljednja propovijed, na večernjoj misi u Na Thoumu, ostavila je traga na ljudima: u potpunosti ju je posvetio smrti. Rekao je da uvijek treba biti spreman, jer smrt dolazi kao lopov... Ubijen je na cesti sljedećeg dana, između sedam i osam ujutro. Sigurna sam da je otac Vincent darovao svoj život u potpunosti. Stvarno je volio ljude.“

Nakon prve faze procesa beatifikacije Mučenika iz Laosa u Francuskoj od 2008. do 2010. (dijezecanski informativni proces u Nantesu), pod predsjedanjem Jacquesa Fiheya, biskupa emeritusa Coutancesa i Avranchesa, uslijedila je druga faza procesa beatifikacije u Rimu. Započela je 20. rujna 2010., a završila 5. lipnja 2015. dekretom pape Franje kojim se priznaje mučeništvo 17 svećenika, redovnika i laika Crkve u Laosu, koji su ubijeni između 1954. i 1970.

Među tim mučenicima nalazi se i ime oca L'Hénoreta. Svi su oni životom platili svoje zalaganje za evanđelje i svoju odluku da ostanu u službenju unatoč teškim prijetnjama.

Beatifikacija oca Vincenta L'Hénoreta bila je 11. prosinca 2016. u Vientianeu, u Laosu, u nazočnosti kardinala Orlanda Queveda, papinskog legata.

Potječe iz katoličke obitelji koja je imala četrnaestero djece. Pohađao je osnovnu školu u kolegiju Sv. Gabrijela u Pont-l'Abbéu, a srednju školu u kolegiju oblata Marije Bezgrješne u Pontmainu (Mayenne). Nakon novicijata studirao je filozofiju i teologiju u La Brosse-Montceauxu. Zaređen je za svećenika 7. srpnja 1946. te poslan u Laos u kolovozu 1947. Imao je 26 godina. Njegov prvi boravak bio je na paksanskom području, na obalama Mekonga, prvo u Kengsadoku, da bi naučio jezik i običaje zemlje, zatim u Nong Bui i na kraju u samom Paksanu. Dvojica svjedoka, koji su u to vrijeme bili djeca, sjećaju ga se: „Znao je graditi: gradio je crkvu i mijenjao puno toga svojim rukama. Bio je čovjek vjere, velikodušan... Čitao je, puno se molio. Odlazio je odavde u Paksan na konju, čitajući svoj brevijar, moleći se. U studenome 1957. poslan je u planine sjevernog Laosa, u Ban Ban (sada Muang Kham). Misionarski rad ondje nije bio lak zbog strahota građanskog rata.“

Njegovi kolege primjećuju da je „Vincent bio blizak s ljudima“. Otac Jean-Marie Ollivier dodaje: „Bio je dobar, pobožan i vrlo bratski u zajednici.“ Njegov biskup Etienne Loosdregt rekao je o njemu: „Otac Vincent bio je jedan od misionara koji su najbolje govorili laoskim jezikom. Nije bio briljantan intelektualac, ali je bio marljiv i uspijevao. Osobno sam ga vidio kako ustaje u četiri sata ujutro da bi pripremio sat katekizma dok je bio u Nong Vengu. To što smo mu povjerali Ban Ban, težak kutak predodređen da postane središte okruga, bilo je zato što je imao sve naše povjerenje.“

ZA MISIJE I MISIONARE

Ljuba Bošnjak 100 KM * N. N., Sarajevo 50 KM * N. N., Sarajevo 50 KM * Iz

župe Srednja Slatina: Anto Anić 100 eur, Željko Jurić 50 eur, Anto i Jela Galić 50 eur, Bono Mandić 50 eur, Ilija Miličević 50 eur, Mato Bošković 50 eur i Ana Petrović 50 eur * Redakcija Katoličkog tjednika 102.05 KM * Zora Sušac 30 KM * N. N. 600 KM * Anto (Franjo) Jurić 60 KM * Zrinka Drmić 100 KM * Franjevački samostan, Široki Brijeg 200 KM * Pizzeria „Don Andjelo“ 100 KM * T. K., Sarajevo 30 KM * N. N., Haljinići 50 KM * Manda (Drago) Župarić 50 eur * N. N., Mostar 20 KM * N. N., Mostar 20 KM * N. N. 1750 kn • Ivo Marušić 100 kn • Vinko Klarić 300 kn • Obitelj Tandarić 150 kn • Zdenka Podhraški-Relja 30 kn • Tajana Hergešić Adamović 100 kn • Branka Maslač 200 kn • Violeta Cjurkin 200 kn • Luka Nikić 50 EUR • Prvopričesnici Župe sv. Pavla apostola, Retkovec 3000 kn • Nikolina Štimac Puž 50 kn • Ivan Stričević 275 kn • Ljiljana Benčak 200 kn • Zvonko Pleše 100 kn • Sanela Kučar 100 kn • Nada Lusina 200 kn • Davor Cindrić 830 kn • Robert Volarić 100 kn • N. N. 51 kn • Gordana Radošević 50 kn • Ivana Josipović 100 kn • Zoja Zubčić 50 kn • Vjeran i Mirjana Ivošević 15 EUR • Vanja Jurić 60 EUR • Ante Matković 50 kn • Stjepan Vuzem 100 kn • Marija Križek 100 kn • Sestre Klarise, Split 1000 kn • Zoran Arapović 100 kn • Tomislav Čubelić 250 kn • Dubravka Trgovec 50 kn • Kata Zubak 50 kn • Midhad Huskić 50 kn • Tomislav Skroza 200 kn • Palma Skac 314 kn • Siniša Horvat 1000 kn • Dušanka Radić 200 kn • Božidar Škarec 200 kn • N. N. 60 kn • Ivica Bradara 150 kn • Sandro Jakopčević 100 kn • Ivo Marušić 100 kn • Župa Presvetog Trojstva, Krapinske Toplice 100 kn + 300 kn + 600 kn • Župa sv. Jurja i sv. Jakova, Rugvica 100 kn • Sestre Benediktinke, Rab 100 kn

ZA GLADNE, BOLESNE, GUBAVE I NAJPOTREBITIJE:

Višnja Martinović 384,55 KM * Nebojša Mesarov 50 KM * Kristina Mandić 50 KM * Veronika Radić 500 kn • Dušanka Tadić 200 kn • Silvana Knežević 1000 kn • Mihajlo Kadežabek 100 kn • Ivan Ivaković 500 kn • Melita Ligorio 100 kn + 100 kn • Sandra Španić 200 kn + 200 kn • Mirjana Deak 100 kn • Zdenka Sever 200 kn • Ivana Srdarović 30 kn • Vera Čargonja 300 kn • Marica Vrtarić 50 kn • Iva Vukas 50 kn • Branko Dragojević 350 kn • Zlatko Glavaš 500

kn • Sanja Miličić 500 kn • Ivana Talaja 200 kn • Gordana Radošević 50 kn • Davorka Šimanović 300 kn • Antonijeta Težak 50 kn • Pero Petanjak 100 kn • Damir Šeremet 750 kn • Željka Vodopija 200 kn • Tomislav Skroza 200 kn • Ivan Posavec 500 kn • Marijana Kordić 100 kn • N. N. 60 kn • Jadranka Bačić-Katinić 100 kn • Sandro Jakopčević 100 kn • Nada Alfirev 100 kn

SV. DJETINJSTVO – ZA DJECU U MISIJAMA – MISIJSKE KUTIJE:

Verka Marijanović 26.10 KM + 16.90 eur + 7.50 kn * Dinko Rogulj 200 kn • Igor Končurat 100 kn • Vesna Varga 234.67 kn • Župa Uznesenja BDM, Resnik 4920 kn • Božica Praternmer 50 kn • Darinka Gatara 65 kn • Božo Sabolić 250 kn • OŠ Velika Mlaka 680.55 kn • Marija Cerčić 500 kn • OŠ Zorke Sever, Popovača 200 kn • Igor Končurat 100 kn • OŠ Zorke Sever, Popovača 1370 kn

DJELO SV. PETRA – ZA ŠKOLOVANJE SVĀCENIKA U MISIJAMA:

Ivana Čilić 40 KM * Benedikt Pehar 300 KM * Moltivena zajednica Emanuel, Grude 300 KM * Dušanka Tadić 200 kn • Stjepan Harča 180 kn + 215 kn • Nikola Crnković 1000 kn • Dušanka Radić 200 kn • Janko Krznarević 1000 kn • N. N. 60 kn • Tomislav Bilić 150 kn

ZA GLADNU I BOLESNU DJECU:

Zora Hrgota 50 eur * Frano Radovac 100 KM * Ljuba Matošević 50 KM * N. N., Banja Luka 400 kn • Irena Šimić 60 KM • Ivanka Kvesić 50 KM • Nada Rupčić 100 KM * Franjevački samostan, Široki Brijeg 200 KM * Jure Rupčić 1.000 KM * T. K., Sarajevo 30 KM * Mara Vašlj 50 KM * Ante Čurić 150 kn • Lidija Štimac 100 kn • Slavka Kopačin 100 kn • Gordana Klarić 200 kn • V. Jordan Rovis 500 kn • Vesna Hećimović 150 kn • Blagoje Kordić 100 kn • Marinko Hudolin 200 kn • Nataša Bregović 120 kn •

ZA ŠKOLOVANJE DJECE U MISIJAMA:

Anda Miheljević 200 KM * Ivanka Doko 50 KM * Komping d.o.o., Vitez 100 KM * Slaven Arambašić 50 KM * Župa Uznesenja BDM, Poreč 10000 kn • Anda Svoboda 50 kn • Danica Kistić 100 kn • Josip Čović 70 kn • Josip Trbara 1000 kn • Dražen Buhanec 500 kn • Ivanka Boras 200 kn • Gordana Kević 10 kn • Zrinka Dragić 100 kn • Ana Zečević 640 kn • Veronika Valičević 50 kn • Dario Maradin 100 kn • Magda Vlahović 70 kn • Mihael Popinjac 100 kn • Jasminka Jug 100 kn • J. Zrno 30 kn • Stevo Horvat 100 kn • Zrinka Čale 200 kn • Danica Humek 20 kn • Anica Keškić 149.66 kn • Tomislav Skroza

200 kn • Anda Mrvelj 100 kn • Ruža Turk 50 kn • Vesna Erdec 75 kn

ZA BUNARE U MISIJSKIM ZEMLJAMA:

Igor Rački 127 kn • Josip Munivrana 15 kn + 20 kn + 10 kn + 35 kn + 20 kn + 10 kn + 20 kn + 30 kn + 10 kn • Jadranka Baučić 66 kn • Jadranka Baučić 120 kn + 75 kn + 90 kn • Pero Petanjak 50 kn • Kata Galac 100 kn • Zrinka Studen 50 kn • Marija Bobinac 50 kn • Sandro Jakopčević 100 kn

ZA AKCIJU PROTIV KORONAVIRUSA U MISIJAMA:

Zvonko Ivančan 100 kn • Mara Perić 70 kn • Kristijan Cvanciger 250 kn • Sandro Jakopčević 100 kn

ZA MISIJE I GLADNE U DR KONGU:

Orlando, d.o.o., Grude 500 KM * Marija Barić 20 kn • Stane Radulović 50 kn • Vesna Mohorovičić 40 kn • Srećko Botrić 150 kn • Nikola Horvat 100 kn • Dario Časar 150 kn • Ana Lovrić 500 kn • Marija Daniela Krnić 1000 kn • D. Delić 120 kn • Božo Lončar 50 kn • Specijalistička ginekološka ordinacija dr. Biljana Tabak 100 kn • Tomislav Skroza 200 kn • Marija Vuković 200 kn • Vesna Mohorovičić 40 kn • Lidija Petrač 70 kn • Kata Sabelja 100 kn

ZA MISIJE I GLADNE U TANZANIJU:

Borislava Kamšigovska-Šarić 10 KM * Ivan Šarić 20 KM * Mara Jurić 140 KM * Jelkica Štironja 100 kn • Anita Mikec 100 kn • Marina Spajić Brekalo 50 kn • Ivo Hrga 50 kn • Marijana Vilić 50 kn • Martina Oravec 120 kn • Tihana Martinović 20 kn • Zrinka Kelava 50 kn • Ana Pavković 50 kn • Silvija Ljubojević 100 kn • Josip Spajić 50 kn • A. Rimac 100 kn • Marija Zečić 50 kn • Eva Damjanović 100 kn • Mira Bakula 50 EUR • Božica Juren 480 kn • Snježana Mikec 100 kn • Veronika Škegro 50 kn • Anja Zoričić 100 kn • Marija Miloš 20 kn • Pamela Banovac 50 kn • Diana Buljac 150 kn • Ante Karačić 15 kn • Blago Roso 100 kn • Lovre Buzov 100 kn • Robert Skejić 150 kn

ZA MISIJE I GLADNE U BENINU:

Marica Laštro 400 kn • Ljiljana Lukač 100 kn • Dubravka Pavišić 50 kn • Viki Šalić 300 kn • Slavica Bilandžić 100 kn • Ana Mrgan 100 kn • Iva Miličević 200 kn • Marija Horvat 50 kn • Apriori d.o.o. 750 kn • Anica Josić 200 kn

ZA MISIJE I GLADNE U RUANDI:

Ivan Prskalo 40 KM * Moltivena zajednica Emanuel, Grude 350 KM * Igor Pivac 1000 kn + 1000 kn • Marija Ba-

rić 20 kn • Marija Bartošek 300 kn • Srećko Botrić 150 kn • Romano Tripalo 150 kn • Katarina Vajdoher 100 kn • Jurica Benzon 700 kn • Zoran Zorica 100 kn

ZA MISIJE I GLADNE U ZAMBIJI:
Marija Bartošek 300 kn • Jela Zubak 600 kn

ZA MISIJE I GLADNE U GANI:
Željko Jerković 40 kn • Mirjana Šestak-Jerković 40 kn

ZA MISIJE I GLADNE NA HAITIJU:
Božo Lovrić 20 KM * Nikolina Petrović 10 KM * N. N. svećenik Vrhbosanske nadbiskupije 1.000 KM * Marija Lasić 50 KM * Adrijana (Vladimir) Kajić 200 KM * Branko Grbić 100 KM * Ružica Knežević 350 EUR • Ivo Lacić 7000 kn

ZA MISIJE I GLADNE U UGANDI:
Ivica Bajo 200 KM * Župa Presvetog Trojstva, Novi Travnik 2.130 KM * T. K., Sarajevo 30 KM * N. N., Podmilačje 300 KM * Ivan Ivaković 500 kn • Mladenka Lovrović 200 kn • Stjepan Digula 300 kn • Maja Marija Prelec 50 kn • Štefica Palošika 200 kn • Andjelka Čolak 100 EUR • Josip Knežević 400 kn • Jelena Kvesić 100 EUR

ZA MISIJE I GLADNE U KAMERUNU:
Agnesa Kovačić 300 kn •

ZA MISIJE I GLADNE U EKVADORU:
Verona Čurić 100 kn * Vladimir Soldo Ankica Polić 50 KM * Verona Čurić 100 kn

ZA MISIJE I GLADNE U BOLIVIJU:
Ivana Juroš 60 KM * Ivanka Borovac 100 KM * T. K., Sarajevo 30 KM * Marija Budimir 20 KM * Slavica Barunčić 50 KM * Martin Glavinić 100 KM

ZA MISIJE I GLADNE U BURUNDIJU:
Nada Hrga 300 kn •

ZA MISIJE I GLADNE U NIGERIJU:
N. N., Kruščica 200 KM * Ivanka Vidović 100 KM

ZA MISIJE I GLADNE NA ISLANDU:
N.N. 60 kn

ZA MISIJE I GLADNE NA SALOMONSKIM OTOCIMA:
N.N. 60 kn •

ZA MISIJE I GLADNE NA MADAGASKARU:
Jelkica Štironja 100 kn • N. N. 221 kn

ZA MISIJE I GLADNE U RUSIJI:
N.N. 60 kn

ZA SVETE MISE U MISIJAMA:
N. N., Kruščica 100 KM * Jozo Hrkač 100 KM * Milan Komljenović 100 kn + 50 kn + 50 kn • Ana Jakus 200 kn

ZA AKCIJU MIVA - MISIJSKA VOZILA:
Katarina Bagarić 20 KM * Dragana Kraljević 10 KM * Lidija Grbešić 100 KM * Dinka Antić 200 KM * Ana Marija Grbeš 50 KM * Hrvoje Lasić 100 KM * Župa Brestovsko 1.000 KM * Župa Vukanovići 724.45 KM * Župa Rasno 3.140 KM * A. Harča 20 kn • Marija Cikojević Klasić 100 kn • Čedna Zrilić 100 kn • Josip Munivrana 10 kn + 10 kn • 10 kn + 10 kn + 10 kn • Petar Boca 200 kn • Novarnarija Žiškoltec 300 kn • Luca Radman 20 kn • Vlč. Alojzije Asić 5330 EUR • Vedran Višnjic 100 kn • Sandro Jakopčević 100 kn • Natko Blagojević 100 kn

ZA MASLINOVE GRANČICE:
Župa Uznesenja BDM, Resnik 1300 kn

POŠTANSKE MARKICE I TELEFON-SKE KARTICE:
Župni ured Borovica * N. N., Banja Luka * Jesenice SMI • Dragica Karvin, Cres

MISIJSKA KRIŽALJK – RUJAN 2021.

Radosna vijest	Majčin brat	Organi za zvananje	Dio čovjeka	U (str.)	Stanovnik u potkrovlju	Moralan	Oranica	E	Strani (kratica)	Posuda (lat.)	Bog kod Semita	Misionar u Tanzaniji	
Patron misije Kisongo													
Potčrtati								Ostatak u posudi Vrem. razdob.					
Otac (aramejski)				Novčanice od 5 dolara Dušik							Marko Drag		
Izradivač ukrasne odjeće									Muško ime Medvjed				
				Zamjenica				Prije podne (lat.) Veznik		Putovati Uranio			
				Žensko ime				Hercegovac Prvak				Zadnje slovo Zamjenica	
				Rotor		Vrsta vozila Kalij						Zamjenica Gram	
				Misija u Tanzaniji									

Rješenja iz prošlog broja: MARIJA PETKOVIĆ, MIVA

MannaPack
Rice

FEED MY
STARVING
CHILDREN

fmsc.org

NET WT 20.7 LBS (9.4 KG)

Mama's Choice
Flour